nieuws

“Het beleid heeft te weinig aandacht voor bodemgezondheid”

nieuws

De bodemkwaliteit heeft enorm te lijden onder de versnipperde bevoegdheden, de massale bebouwing, de klimaatverandering en de landbouw. Dat blijkt uit een nieuw rapport van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen en Kunst (KVAB). Nochtans vormen gezonde bodems een enorm natuurlijk kapitaal dat essentieel is voor onze voedselproductie. “De grond onder onze voeten moeten we leren waarderen en verzorgen”, klinkt het. Hoe? Er is een belangrijke rol weggelegd voor de beleidsmakers én de landbouwers.

8 FEBRUARI 2021 – LAATST BIJGEWERKT OM 9 FEBRUARI 2021 9:19

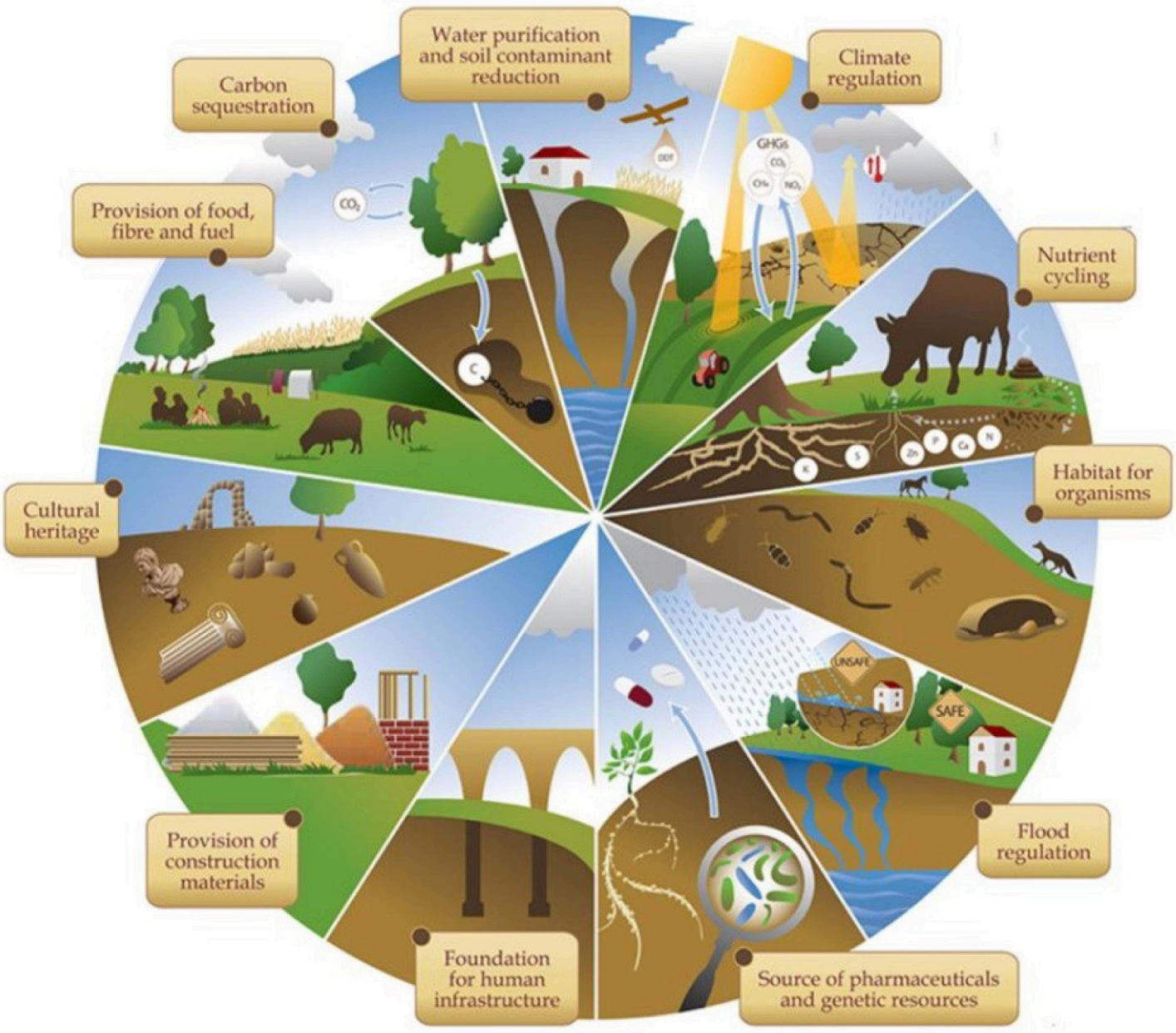
Lees meer over:
klimaat
bodem

Bodems spelen een cruciale rol in uitdagingen waarmee we in Vlaanderen geconfronteerd worden: bescherming tegen extreme weersomstandigheden die zullen toenemen in ernst en frequentie, het behoud van biodiversiteit en het behoud van een gezonde leefomgeving in onze dichtbevolkte regio.

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB) nam twee internationale experten onder de arm om de huidige stand van zaken van het bodemkapitaal in Vlaanderen onder de loep te nemen en bedreigingen en oplossingen te identificeren.

Bodemecoloog Richard Bardgett (Universiteit Manchester) en de Nederlandse beleidsadviseur Joke van Wensem gingen in dialoog met talrijke wetenschappers, beleidsmakers en mensen uit de praktijk. Hun eindrapport bevat concrete aanbevelingen waarmee ze de industrie, beleidsmakers, boeren én burgers willen stimuleren om op een duurzamere manier om te gaan met onze Vlaamse bodems.

De bodem levert verschillende ecosysteemdiensten Foto: FAO

Met de neus op de feiten

Bedreigingen voor ons natuurlijk bodemkapitaal zijn onder meer bodemdegradatie door intensieve landbouwpraktijken, klimaatverandering, bodemafdekking door gebouwen/infrastructuur en vervuiling. Het rapport zoomt in op specifieke pijnpunten in Vlaanderen.

“Er is een gebrek aan langetermijnbeheer van landbouwbodems. De contracttelers worden soms onder druk gezet om de gewassen snel te oogsten, waardoor de druk op de bodem heel groot wordt”, zegt Bardgett. Nochtans zijn het de boeren die als eerste om de zware gevolgen van de klimaatveranderingen aan den lijve ondervinden. Om hen mee te krijgen in het verhaal, zijn incentives vanuit de overheid nodig. “Die steun is belangrijk om boeren te overtuigen om hun landbouwpraktijken aan te passen en meer in te zetten op bijvoorbeeld kringlooplandbouw, koolstofopslag, teeltrotatie en -diversificatie.”

De onderzoekers wijzen erop dat ook de gemeenschap een belangrijke rol kan spelen. “Als landbouwers de voordelen zien van wat anderen realiseren, zijn ze automatisch meer geneigd om er zelf ook mee aan de slag te gaan. Onderschat de kracht van gemeenschappelijke acties niet.”

> **Overheidssteun is belangrijk om boeren te overtuigen om hun landbouwpraktijken aan te passen en meer in te zetten op bijvoorbeeld kringlooplandbouw**
>
> Richard Bardgett - Bodemecoloog

“Tegenstrijdige regelgevingen staan goed bodembeheer in de weg”

In een reactie benadrukt Boerenbond dat er tal van initiatieven en technieken voorhanden zijn om de bodemkwaliteit in stand te houden of te verbeteren. “De zorg voor een goede bodem en de bodemkwaliteit staan hoog op de agenda van de landbouwers”, zegt voorzitter Sonja De Becker. “De sector investeert al flink in het beschermen en verbeteren van de bodem. Verschillende (precisie-)technieken en methoden zijn reeds voorhanden: groenbedekkers, niet-kerende bodembewerking, de invoering van rijpaden....”

De Becker wijst ook op verschillende lopende projecten rond bodemkwaliteit zoals ‘Bodembreed’, dat akkerbouwers, wetenschappers en overheid verenigt rond een bewuster gebruik van de bodem. In het project ‘Boer ruimt veld’ onderzoeken Boerenbond, KU Leuven, ILVO en Voorland de mogelijkheden voor het omvormen van stoppende landbouwbedrijven tot open, ontharde landbouwruimte. Ook Boerennatuur Vlaanderen zet volop in op projecten rond bodem en water met een focus op erosie, circulaire koolstofopbouw en peilgestuurde drainage.

“Er zijn legio voorbeelden van een gezond bodembeheer”, aldus De Becker. “Maar in de praktijk stellen we vast dat tegenstrijdige regelgevingen een goed bodembeheer in de weg staan en daarom vragen wij aan de overheid een betere coördinatie en stimulerend beleid.”

Politieke versnippering

Tot die vaststelling komen de onderzoekers ook. “Een algehele coördinatie op politiek vlak ontbreekt. De bescherming van bodems is versnipperd over verschillende bevoegdheden, terwijl monitoring en wetgevende stimulansen noodzakelijk zijn. Van beleidsmakers, landeigenaars en landbouwers tot burgers: ieder moet zich bewust zijn van zijn impact op het behoud van het natuurlijk kapitaal van de Vlaamse bodems.”

“Iedereen heeft baat bij een goede bodemkwaliteit”, zegt Vlaams Landbouwminister Hilde Crevits (CD&V). “Onze bodem is een onderschatte productiefactor en opslagruimte voor CO2. We trekken voluit de kaart van onderzoek, innovatie en digitalisering om samen met onze landbouwers het koolstofgehalte en dus de bodemkwaliteit te verbeteren de komende jaren. Als de bodem verbetert, is dat beter voor de landbouwer en voor de omgeving. Samen met Vlaams minister Zuhal Demir (N-VA) werken we al samen rond het bodemkoolstofmonitoringsmechanisme. Recent is ook het nieuwe project CurieuzeNeuzen gelanceerd rond bodems in tuinen en aardappelvelden. We steunen dat project met 5.000 burgerwetenschappers vanuit Citizen Science Vlaanderen.”

Bron: Eigen verslaggeving

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada